

Z A K O N O ORGANSKOJ POLJOPRIVREDI

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se proizvodnja poljoprivrednih proizvoda metodama organske proizvodnje (u daljem tekstu: organska poljoprivreda), kontrola ove proizvodnje, skladištenje, prevoz, prerada, izdavanje sertifikata, obeležavanje poljoprivrednih proizvoda, šumskih plodova i lekovitog bilja, kao i druga pitanja od značaja za organsku poljoprivredu.

Član 2.

Organska proizvodnja se zasniva na prirodnim procesima i upotrebi organskih materija. U organskoj proizvodnji je isključena primena sredstava za zaštitu bilja (pesticida) i sredstava za ishranu bilja (đubriva) sintetičko-hemijskog porekla, regulatora rasta i aditiva.

U organskoj proizvodnji se ne mogu koristiti genetski modifikovani organizmi.

Član 3.

Proizvodi organske poljoprivrede, u smislu ovog zakona, jesu proizvodi biljnog i životinjskog porekla dobijeni metodama organske proizvodnje, i to:

- 1) neprerađene biljke i biljni proizvodi, životinje i neprerađeni proizvodi životinjskog porekla;
- 2) sakupljeni šumski plodovi i lekovito bilje;
- 3) životne namirnice dobijene preradom proizvoda iz tač. 1. i 2. ovog člana.

II. USLOVI ZA ZASNIVANJE ORGANSKE POLJOPRIVREDE

Član 4.

Uslovi za zasnivanje organske poljoprivrede su:

- 1) prostorna izolacija zemljišnih parcela, stočarskih farmi i prerađivačkih pogona od mogućih izvora zagađenja;
- 2) nezagađeno zemljište čiji je sadržaj štetnih materija ispod propisanih maksimalno dozvoljenih količina;
- 3) propisani kvalitet vode za navodnjavanje i minimalna aero-zagađenost proizvodnog područja;
- 4) usklađen razvoj biljne i stočarske proizvodnje.

Član 5.

Prelaz na organsku poljoprivredu vrši se po planu proizvođača koji sadrži pregled načina korišćenja zemljišta u prethodne tri godine i proizvodni program biljne i stočarske proizvodnje za prelazni period.

Član 6.

Uključivanje zemljišne parcele u organsku poljoprivredu može započeti odmah ako parcela nije korišćena u poslednje dve godine, a kod dugogodišnjih zasada tri godine, ili je korišćena bez upotrebe sredstava sintetičko-hemijskog porekla.

Ako je parcela korišćena uz upotrebu sredstava sintetičko-hemijskog porekla, parcela se može uključiti u organsku poljoprivredu po isteku prelaznog perioda od dve godine, odnosno od tri godine za dugogodišnje zasade, u kojem periodu se isključuje primena sredstava sintetičko-hemijskog porekla.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, u zavisnosti od vrste upotrebljenih sredstava sintetičko-hemijskog porekla, prelazni period može se produžiti ili skratiti.

Član 7.

Uključivanje stočarske proizvodnje u organsku poljoprivredu može početi godinu dana posle uključivanja zemljišnih parcela u organsku poljoprivredu, kada se obezbedi organska hrana za stoku sa navedenih parcela.

Član 8.

Šumski plodovi i lekovito bilje su proizvodi organske poljoprivrede ako su sakupljeni u prirodnom prostoru, na zemljištu koje nije zagađeno i koje je na bezbednoj udaljenosti od postojećih izvora zagađenja.

Sakupljanje šumskih plodova i lekovitog bilja vrši se na način kojim se obezbeđuje da ne dođe do opadanja ukupne plodnosti šumskih parcela i ugrožavanja biljne i životinjske vrste.

Mesto, vreme i način sakupljanja šumskih plodova i lekovitog bilja kao proizvoda organske poljoprivrede propisuje savezni organ nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: nadležni savezni organ).

Član 9.

Metodama organske biljne proizvodnje utvrđuju se: izbor vrsta i sorti bilja, plodored, obrada zemljišta, sredstva i način đubrenja, sistem održavanja plodnosti zemljišta, način suzbijanja biljnih bolesti, štetočina i korova, kao i način ubiranja i sakupljanja šumskih plodova i lekovitog bilja.

Metodama organske stočarske proizvodnje utvrđuju se: izbor vrsta i rasa životinja, način uzgoja, ishrana i zdravstvena zaštita životinja, kao i postupak sa životinjama koje su nabavljene sa drugih farmi.

Metode organske biljne proizvodnje i metode organske stočarske proizvodnje iz st. 1. i 2. ovog člana propisuje nadležni savezni organ.

Član 10.

U preradi proizvoda dobijenih metodama organske proizvodnje dozvoljeni su tehnološki postupci koji ne dovode do promene prirodne strukture proizvoda i omogućavaju očuvanje biološke i nutritivne vrednosti proizvoda.

Tehnološki postupci iz stava 1. ovog člana mogu biti mehanički, termički, fermentacioni, kao i kombinacija ovih postupaka.

Tehnološke postupke u preradi proizvoda dobijenih metodama organske proizvodnje i dozvoljene sastojke poljoprivrednog i nepoljoprivrednog porekla u preradi propisuje nadležni savezni organ.

Član 11.

U preradi proizvoda dobijenih metodama organske proizvodnje koriste se posebne tehnološke linije, a ako se koriste i za konvencionalnu preradu proizvoda, linije se pre početka korišćenja za preradu proizvoda dobijenih metodama organske proizvodnje moraju temeljno očistiti i oprati, na način i sredstvima koje propisuje nadležni savezni organ.

Član 12.

Proizvodi organske poljoprivrede skladište se u posebnim prostorijama skladišta. Ako su proizvodi organske poljoprivrede upakovani i obeleženi, mogu se čuvati u istom skladištu sa proizvodima konvencionalne poljoprivrede, u posebnom delu koji je obeležen.

Sredstva unutrašnjeg prevoza moraju biti bez prisustva ostataka proizvoda konvencionalne poljoprivrede i ostataka neorganskog porekla.

Za skladištenje lako kvarljivih proizvoda organske poljoprivrede dozvoljeno je korišćenje kontejnera, hladnjača sa uređajima za merenje temperaturnog režima i kontrolisane atmosfere.

Član 13.

Proizvodi organske poljoprivrede pakuju se, po pravilu, u ambalaži od prirodnog materijala, a samo izuzetno u ambalaži od sintetičkog materijala. Ako se koristi ambalaža od sintetičkog materijala, ona ne sme da sadrži štetne materije koje bi prelazile na zapakovane proizvode.

Prilikom pakovanja proizvoda organske poljoprivrede ne može se koristiti ambalaža proizvedena od polivinilhlorida (PVC) i drugih plastičnih materija koje sadrže hlor.

Član 14.

Prevoz proizvoda organske poljoprivrede obavlja se prevoznim sredstvima koja su opremljena za prevoz određene vrste proizvoda.

Vozila, kontejneri i oprema namenjena za prevoz proizvoda organske poljoprivrede moraju da budu čisti i bez štetnih ostataka, odnosno bez ikakve materije koja bi mogla da kontaminira proizvod.

Proizvodi organske poljoprivrede ne mogu se prevoziti zajedno sa proizvodima konvencionalne poljoprivrede.

Ako su proizvodi organske poljoprivrede upakovani i vidno obeleženi, oni se mogu prevoziti sa proizvodima konvencionalne poljoprivrede, ali u odvojenom delu prevoznog sredstva.

III. POSTUPAK PEGISTRACIJE PROIZVOĐAČA I PROIZVODA ORGANSKE POLJOPRIVREDE

Član 15.

Proizvođač proizvoda organske poljoprivrede obavezan je da podnese prijavu nadležnom saveznom organu radi uključivanja u organsku poljoprivredu.

Oblik i sadržinu obrasca prijave iz stava 1. ovog člana propisuje nadležni savezni organ.

Član 16.

Na osnovu podataka iz prijave, nadležni savezni organ proverava ispunjenost uslova iz čl. 4. do 7. ovog zakona i određuje prelazni period iz čl. 6. i 7. ovog zakona.

U toku prelaznog perioda, podnosilac prijave je dužan da vodi evidenciju o načinu korišćenja zemljišne parcele predviđene za organsku poljoprivredu.

Evidenciju o načinu korišćenja zemljišne parcele iz stava 2. ovog člana propisuje nadležni savezni organ.

Član 17.

Na osnovu provere podataka iz prijave, o ispunjenosti uslova i evidencije iz člana 16. ovog zakona, nadležni savezni organ donosi rešenje o uključivanju proizvođača u organsku poljoprivredu.

Nadležni savezni organ proizvođača iz stava 1. ovog člana upisuje u registar proizvođača organske poljoprivrede.

Sadržaj registra proizvođača organske poljoprivrede iz stava 2. ovog člana propisuje nadležni savezni organ.

Spisak proizvođača iz organske poljoprivrede objavljuje se u "Službenom listu SRJ".

Član 18.

Utvrđivanje da li je proizvod dobijen metodom organske proizvodnje vrši pravno lice koje u pogledu kadrova, opreme i uređaja ispunjava uslove za ispitivanje procesa proizvodnje ovih proizvoda metodama organske proizvodnje (u daljem tekstu: ovlašćena organizacija).

Uslove koje u pogledu kadrova, opreme i uređaja treba da ispunjava pravno lice iz stava 1. ovog člana propisuje nadležni savezni organ.

Nadležni savezni organ kontroliše uslove uz stava 1. ovog člana i rešenjem utvrđuje da li su ispunjeni ti uslovi.

Spisak ovlašćenih organizacija objavljuje se u "Službenom listu SRJ".

Član 19.

Proizvođač organske poljoprivrede je dužan da podnese zahtev nadležnom saveznom organu radi dobijanja sertifikata da je proizvod dobijen metodama organske proizvodnje, a kopiju zahteva - ovlašćenoj organizaciji iz člana 18. ovog zakona.

Oblik i sadržinu obrasca zahteva iz stava 1. ovog člana propisuje nadležni savezni organ.

Član 20.

Ovlašćena organizacija iz člana 18. ovog zakona utvrđuje da li je proizvod za koji je podnet zahtev za izdavanje sertifikata dobijen metodama organske proizvodnje iz člana 9. ovog zakona, odnosno da li je prerada, skladištenje, pakovanje i prevoz ovog proizvoda obavljen na način utvrđen u čl. 10. do 14. ovog zakona, i o tome podnosi izveštaj nadležnom saveznom organu.

Na osnovu izveštaja i predloga ovlašćene organizacije, nadležni savezni organ izdaje sertifikat da je proizvod dobijen metodama organske proizvodnje, a ukoliko je proizvod namenjen izvozu, izdaje izvozni sertifikat.

Obrasce sertifikata iz stava 2. ovog člana propisuje nadležni savezni organ.

Član 21.

Proizvodi koji su dobili sertifikat iz člana 20. ovog zakona označavaju se oznakom YU-HRANA PROIZVOD IZ ORGANSKE POLJOPRIVREDE.

Oznaku u vidu nalepnice izdaje, na zahtev proizvođača, nadležni savezni organ.

Oznaka iz stava 2. ovog člana izdaje se samo za proizvode i njihove količine za koje je izdat sertifikat za tu godinu.

Oblik nalepnice iz stava 2. ovog člana propisuje nadležni savezni organ.

Član 22.

Proizvođač podnosi zahtev za dobijanje oznake nadležnom saveznom organu, koji sadrži sledeće podatke:

- 1) ime proizvođača;
- 2) registarski broj proizvođača;
- 3) naziv i količinu proizvoda;
- 4) vrstu i način pakovanja, odnosno broj pakovnih jedinica;
- 5) broj sertifikata.

Evidenciju o broju izdatih nalepnica vodi nadležni savezni organ.

Član 23.

Proizvodi iz organske poljoprivrede koji imaju sertifikat mogu na deklaraciji, pratećim dokumentima i propagandnim materijalima nositi oznaku YU-HRANA PROIZVOD IZ ORGANSKE POLJOPRIVREDE.

Etiketa i propagandni materijali ne smeju sadržavati tekst kojim se upućuje da je proizvod vrhunskog kvaliteta.

Član 24.

Na deklaraciji proizvoda iz organske poljoprivrede moraju da budu označeni naziv, odnosno ime proizvođača, proizvoda, godina proizvodnje i rok trajanja proizvoda, kao i broj i datum izdavanja sertifikata. Na deklaraciji prehrambenih proizvoda, pored navedenih podataka, moraju biti navedeni svi sastojci po redosledu njihovog masenog učešća, korišćeni aditivi i primenjena metoda prerade proizvoda iz organske poljoprivrede.

IV. NADZOR NAD IZVRŠENJEM ZAKONA*Član 25.*

Nadležni savezni organ, preko saveznih inspektora, vrši upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih za izvršavanje ovog zakona.

Savezni inspektor iz stava 1. ovog člana mora imati visoku stručnu spremu - poljoprivredni fakultet.

Član 26.

U vršenju nadzora nad sprovođenjem ovog zakona savezni inspektor je ovlašćen da:

- 1) vrši kontrolu ispunjenosti uslova za zasnivanje organske poljoprivrede;
- 2) vrši kontrolu uključivanja zamljišne parcele u organsku poljoprivredu;
- 3) vrši kontrolu uključivanja stočarske proizvodnje u organsku poljoprivredu;
- 4) vrši kontrolu načina sakupljanja šumskih plodova i lekovitog bilja;
- 5) vrši kontrolu metoda primene organske biljne proizvodnje i organske stočarske proizvodnje;
- 6) vrši kontrolu tehnoloških postupaka u preradi proizvoda iz organske poljoprivrede;
- 7) vrši kontrolu skladištenja, pakovanja i prevoza proizvoda iz organske poljoprivrede;
- 8) vrši kontrolu ispunjenosti uslova za uključivanje proizvođača u organsku poljoprivredu;
- 9) vrši kontrolu ispunjenosti uslova ovlašćenih organizacija iz člana 18. ovog zakona;
- 10) vrši kontrolu da li je proizvod dobijen metodama organske proizvodnje;
- 11) vrši kontrolu korišćenja oznake iz člana 21. ovog zakona;
- 12) vrši pregled poslovnih knjiga i isprava proizvođača u vezi sa sprovođenjem ovog zakona.

Član 27.

U vršenju nadzora nad sprovođenjem ovog zakona, savezni inspektor je ovlašćen da:

- 1) zabrani stavljanje u promet ili izvoz proizvoda sa oznakom YU-HRANE ako utvrdi da taj proizvod ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom;

2) zabrani proizvođaču proizvodnju proizvoda iz organske poljoprivrede, ako utvrdi da taj proizvod ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom, do otklanjanja nedostataka;

3) podnosi krivične prijave, prijave za privredne prestupe i zahteve za pokretanje prekršajnog postupka zbog povrede odredaba ovog zakona;

4) naredi preduzimanje drugih mera na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona.

Mere iz stava 1. ovog člana određuju se rešenjem saveznog inspektora.

Rešenje saveznog inspektora je konačno u upravnom postupku.

Član 28.

Savezni inspektor ima službenu legitimaciju.

Obrazac službene legitimacije iz stava 1. ovog člana propisuje nadležni savezni organ.

V. KAZNENE ODREDBE

Član 29.

Novčanom kaznom od 45.000 do 450.000 novih dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice (proizvođač):

1) ako svoje proizvode označava oznakom YU-HRANA PROIZVOD IZ ORGANSKE POLJOPRIVREDE, a navedeni proizvodi nisu dobili sertifikat iz člana 20. ovog zakona (član 21. stav 3);

2) ako na etiketama, pratećim dokumentima i propagandnom materijalu za svoje proizvode stavlja oznaku YU-HRANA PROIZVOD IZ ORGANSKE POLJOPRIVREDE, a navedeni proizvodi nemaju sertifikat iz člana 20. ovog zakona, ili na etikete i propagandni materijal štampa tekst kojim se sugeriše da je proizvod vrhunskog kvaliteta (član 23).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 3.000 do 30.000 novih dinara.

Član 30.

Novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 novih dinara kazniće se za prekršaj pravno lice (proizvođač):

1) ako proizvod iz organske poljoprivrede pakuje u ambalažu proizvedenu od polivinil hlorida i drugih plastičnih materijala koji sadrže hlor i druge štetne materije koje bi prelazile na zapakovane proizvode (član 13. stav 2);

2) ako na deklaraciju proizvoda iz organske poljoprivrede ne stavi sve podatke iz člana 24. ovog zakona (član 24).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 900 do 9.000 novih dinara.

Član 31.

Novčanom kaznom u iznosu od 900 do 9.000 novih dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik i fizičko lice (proizvođači) ako izvrše neku od radnji iz čl. 29. i 30. ovog zakona.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE*Član 32.*

Propisi koji se donose za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 33.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".